

Svetislav Basara

NA
GRALOVOM
TRAGU

– drugi deo romana *Fama o biciklistima* –

Beograd
2010
DERETA

A predavaće vas roditelji i braća i prijatelji i pobiće neke od vas. I svi će omrznuti na vas imena moga radi.

Po Luki, 21; 16,17

Bog ne voli delo koje je spoljašnje, koje zatvaraju vreme i prostor, koje je usko i koje je čovek u stanju da spreči i potisne, koje stari i postaje umorno s vremenom i od upotrebe.

Majster Eckhart, *Knjiga božanske utehe*

PREDGOVOR

Roman koji čitaocu predajemo u ruke, u trenutku kada je autor ispisivao redove ovog predgovora (kako bi tim oveštanim činom posvedočio da odbija svaku vezu s modernizmom i postmodernom) još nije imao svoje ime. Njegov budući tok bio je potpuno nepredvidiv i slučajan kao i život. Znalo se samo da će biti potomak *Fame o biciklistima*. Ali, u jednoj tački nepredvidivost romana bila je u velikoj prednosti pred nepredvidivošću života, budući da je ova falsifikovana kako bi se njegova izvesnost – smrt – sakrila od očiju naše strepnje. Jer, pišući knjigu, ili, što je još bolje, pojavljujući se kao priređivač tuđih spisa, autor kao motiv uvek ima nadu da će nabasati na sklop reči, na rečenicu koja će ga prosvetliti, osloboditi ga negvi ovog determinisanog sveta i uzneti ga na nebo.

To se, naravno, događa izuzetno retko. Imena srećnika ostaju nepoznata, pošto oni nadilaze

istoriju književnosti, ogranak opšte istorije, odakle je krajnje teško izvući se, „prenuti se iz more“, kako je jednom zapisao Džojls. Uprkos tome što su mogućnosti za literarno prosvetljenje zanemarljive, roman je uvek i ljudskiji i stvarniji od „stvarnosti“ kakvu nam posredstvom škola, udžbenika, medija, prikazuju kroz iskrivljene dioptrijske paraliterarnih nauka, filozofija i ideologija, a kakvu mi percipiramo još zamućenijim sočivima čula kao konzistentnu, opipljivu i logičnu. Samo se u romanu mogu sresti umrle osobe; samo tamo je moguće ispraviti nepravdu; samo se romanom mogu razotkriti zablude i falsifikati; samo se u zabitim rečenicama može saznati sudbina devojčica koje su preko noći nestale netragom, a o kojima se više nikada nije čulo.

Na kraju, pisac (ili sastavljač) u jednom trenutku može sresti i samog sebe (iskreni pisci su uvek više sa ove strane teksta), zapanjen pojavom svog dvojnika, koji najednom iskrsava iz štiva i zaštićen imunitetom literarnog junaka počinje da otkriva tamne strane meseca njegove podsvesti.

Zbog toga je ovaj roman uputnije ne smatrati predmetom ovoga sveta. On je pre poput onih Borhesovih objekata Hronir, nastalih dejstvom čiste žudnje; objekata koji se prividno ne razlikuju od svakodnevnih, ali koji nakon što obave zadatak koji su imali, počinju da blede i da nestaju.

Kako je već pomenuto, ova knjiga se razlikuje od ostalih i po tome što pored klasične hori-

zonalne (x), ima i vertikalnu (y) osu; osim leve i desne strane, ima i dimenzije napred i nazad. Tako roman tvori koordinatni sistem i krst; više nije sredstvo rasonode već razapinjanja, kako pisca tako i čitaoca. Otuda se svima onima koji uzimaju ovu knjigu u ruke stavlja do znanja da to čine na sopstvenu odgovornost.

I eto, roman uskoro počinje. Biće to jedne noći kada operativci SDB provale u moj stan, tragajući za dokumentima o tajnoj organizaciji Evanđeoskih biciklista Ružinog krsta. Umesto kompromitujućeg materijala, pronaći će hrpu heterogenih rukopisa, isečaka iz štampe, pisama, fotokopija. Misleći da se radi o kompaktnom rukopisu, snimiće taj materijal na mikrofilm i nesvesno odrediti strukturu i kompoziciju fragmenta. Nesumnjive i mnogostruke veze među njima plod su paranoičnog povezivanja činjenica. Tako će služba koja traga za fiktivnim krivicama pojedinaca nehotice otkriti istinsku krivicu svih, kao da sledi maksimu onog drevnog maga (koju je kasnije preuzeo i Frojd): *Flectere si nequeo superos, acheronta movebo*.¹

¹ Ne mogavši da dosegnem nebesa, pokrenuću hadske reke.

INICIJACIJE

REPUBLIČKOM SEKRETARIJATU SLUŽBE DRŽAVNE BEZBEDNOSTI

Br. 234/89

Strogo pov.

Shodno nalogu iz dopisa broj 123/89, a nakon opsežne istrage osumnjičenih za članstvo u subverzivnoj organizaciji „Evandeoski biciklisti Ružinog krsta“, ustanovljeno je sledeće:

1. Milovan Đilas, Dragoljub Protić, Žarko Basara, Radiša Kovačević, Jovan Kaljević, Milisav Savić, Gojko Tešić, Amfilohije Radović, Nikola Milošević, Dobrica Ćosić i Predrag Marković sačinjavaju tajno rukovodstvo ilegalne organizacije „Evandeoski biciklisti“. Svi pomenuti su stavljeni pod diskretni nadzor (kontrola pošte, prisluški- vanje telefona, praćenje kretanja).

2. Nad ostalim licima pomenutim u Spisku istraga se obustavlja jer je nesumnjivo utvrđeno

da nemaju nikakve veze s ilegalnom organizacijom i da su u Spisku navedena radi stvaranja konfuzije i zavoda istrage na pogrešnu stranu.

3. Postoji, međutim, opravdana sumnja da na Spisku nisu nabrojani svi članovi Grupe jugoistok i da se među njima nalazi znatan broj poznatih umetnika, novinara, akademika, književnika, viših oficira, naučnika, diplomata i sportista, što je sasvim u skladu sa strategijom organizacije. Suočeni smo sa izuzetno lukavom taktikom; rat koji vode „Evandeoski biciklisti“ ne spada ni u jednu vrstu do sada poznatih. Reč je o medijskom ratu. Sledstveno svojoj doktrini u kojoj nategnuta mistika služi za sasvim pragmatične političke ciljeve, oni nastoje da se infiltriraju u sve sfere društvenog života i tako izvrše tihi prevrat i ponovno vaspоставe teokratsko Istočno rimsko carstvo. Budući da je veliki deo naše teritorije pripadao nekadašnjoj Vizantiji, nužna je pojačana budnost.

4. Takođe je neophodno pojačati kontrolu svih biciklističkih klubova, organizacija „zelenih“ i sl., tim pre što se nedavno pojavio i propagandni pamflet u vidu (još jedan od načina mimikrije) romana „Fama o biciklistima“, koji je izvršio perfidnu indoktrinaciju jednog dela čitalaca.

5. U vezi s tim izvršen je pretres u stanu pisca (ili priređivača) „Fame o biciklistima“, S. Basare.

Prilikom pretresa ustanovljeno je da je stan u kome živi S. Basara, izuzimajući jednu sobu, potpuno prazan. Ni u toj sobi osim kreveta, police

za knjige, sanduka za odelo i pisaćeg stola nema ničega. Zidove ukrašavaju kopije ikona Hrista, Bogorodice, svetog Nikole i svetog Arhangela Mihaila, jedna grafika Slobodana Milivojevića i uramljena Staljinova fotografija.

Fioka pisaćeg stola nije bila zaključana, pa smo bez teškoća pregledali njen sadržaj. Sve rukopise smo mikrofilmovali i sastavili spisak zatečenih predmeta (prilog 1).

6. Veliko iznenađenje bilo je pismo upućeno S. Basari od strane izvesnog M. Dimitrijevića iz Lozane, u kome se Basara upozorava da će pretres biti izvršen, što ukazuje da „Evandeoski biciklisti“ imaju čoveka ubačenog u redove naše službe.

7. Po završetku zadatka, rukopise, fotografije i predmete u fioci doveli smo u prvobitno stanje i neprimećeni napustili stan.

Pečat

Potpis

USTAV ROMANA „NA GRALOVOM TRAGU“

ČLAN 1.

U romanu „Na Gralovom tragu“ ima Boga. Nezavisno od toga, roman mogu čitati i ateisti, idolopoklonici i neopredeljeni.

ČLAN 2.

Zastava romana je plavo polje s dvoglavim belim vizantijskim orlom. Grb romana je plavi štit s belim dvoglavim orlom, koji u levoj kandži drži mač, a u desnoj krst.

ČLAN 3.

Roman, poput Zemljine kore, ima više semantičkih slojeva. Površina hartije samo je opna koja razdvaja originalan tekst od čitaočevog duha. Ali, kao u ogledalu (što u neku ruku i jeste), ti se semantički slojevi ne nalaze u tekstu nego u čitaocu samom.

ČLAN 4.

Roman nema nikakve veze s masonskim pokretom zvanim postmodernizam.

ČLAN 5.

Izdavač romana je „Akvarijus“, a tiraž je 3.000.

ČLAN 6.

Roman ima 245 strana.

